

REFERAT RUS-koordinationsgruppen d. 17-08-2026

Mødedato Mandag d. 17. august 2026 kl. 15:00

Mødested Mødelokale Byrådssalen

Mødedeltagere Bente Abrahamsen, Christina Birkemose, Thomas Spange
Olsen, Dorthe Adelsbech, Steen Andersen, Allan Tirsgaard, René
Tuckær, Martin Rosbjørn, Christina Sandra Johansen

Indholdsfortegnelse

Temamøde i RUS-koordinationsgruppen om unge og stoffer samt status på indsatserne under Alkol	3
---	---

Temamøde i RUS-koordinationsgruppen om unge og stoffer samt status på indsatserne under Alkohol & Rusmiddelpolitik 2023-2027

RESUMÉ

RUS-koordinationsgruppen består af Socialudvalget og formændene for relevante fagudvalg. Gruppen skal sikre en helhedsorienteret rusmiddelindsats.

Årets tema er forældrevinklen på unge og stoffer med fokus på opioider og kokain. RUS-koordinationsgruppen skal foruden årets tema også drøfte status på indsatser under Alkohol & Rusmiddelpolitik 2023-2027, herunder status på de politiske mål for alkoholforbrug sammen med relevante fagpersoner. Drøftelsen skal kvalificere Socialudvalgets behandling af den årlige opfølgning på Alkohol & Rusmiddelpolitik 2023-2027.

INDSTILLING

Administrationen indstiller, at RUS-koordinationsgruppen drøfter tema om unge og stoffer samt status på indsatserne under Alkohol & Rusmiddelpolitik 2023-2027.

BESLUTNING

RUS-koordinationsgruppen drøftede unges brug af opioider, kokain og andre rusmidler med fokus på, hvordan udviklingen kan forebygges, og hvordan forældre og andre nære voksne kan støtte de unge.

På baggrund af oplæg fra Birgitte Thylstrup, lektor ved Center for Rusmiddelforskning, og perspektiver fra bl.a. SSP, skoleområdet, ungdomsuddannelser og foreningsområdet drøftede gruppen betydningen af at være opmærksom på alle ændringer i unges adfærd, som kan være tegn på rusmiddelbrug og reagere tidligt.

RUS-koordinationsgruppen anbefaler, at både ungdomsinstitutioner og folkeskoler får en rolle i forebyggelsen, og at der arbejdes videre med forebyggende tiltag samt med at inddrage forældre og andre nære voksne i forebyggelsen.

Sagsfremstilling

I forbindelse med Socialudvalgets møde den 17. august 2026, afholdes det årlige møde i RUS-koordinationsgruppen. På baggrund af oplæg fra og drøftelser med forskellige fagpersoner, skal RUS-koordinationsgruppen drøfte og komme med input til arbejdet med indsatserne. I den sammenhæng kan RUS-koordinationsgruppen foreslå ændringer i handleplan for indsatserne under Alkohol & Rusmiddelpolitik 2023-2027. Disse forslag vil efterfølgende blive behandlet på Socialudvalgets møde i forlængelse af RUS-koordinationsgruppens temamøde, hvor opfølgningen på Alkohol & Rusmiddelpolitik 2023-2027 skal godkendes.

Alkohol & Rusmiddelpolitik 2023-2027 er vedlagt som bilag 1. Handleplanen er vedlagt som

Årets tema: Forældrevinklen på unge og stoffer

Temaet viderefører sidste års fokus på unge og opioider og suppleres med et særsilt fokus på unges brug af kokain efter Socialudvalgets beslutning (8.6.2026, pkt. 64). Temaet rækker ind i Faxe Kommunes Alkohol & Rusmiddelpolitik 2023-2027 og Sundhedspolitik 2021-2026 og det særlige fokus på unges mentale sundhed og rusmiddelforbrug.

Opioider er fortsat blandt de mest alvorlige rusmidler med høj risiko for afhængighed og alvorlige forgiftninger, mens kokain i stigende grad ses som et mere tilgængeligt og normaliseret rusmiddel i dele af ungemiljøet.

Nationale undersøgelser og kommunale erfaringer peger samtidig på, at forældre og andre nære voksne har stor betydning for unges rusmiddeladfærd. Temamødet sætter derfor fokus på, hvordan forældre og andre nære voksne kan bidrage til at forebygge tidlig debut og risikoadfærd.

På temamødet deltager fagpersoner fra bl.a. skoleområdet, SSP, lokale ungdomsuddannelser samt foreningsområdet, så RUS-koordinationsgruppen kan kvalificere drøftelsen med faglige perspektiver fra praksisfeltet.

Invitationen og programmet er vedlagt som bilag 3.

Alkohol & Rusmiddelpolitik 2023-2027 sætter rammen for Faxe Kommunes arbejde med forebyggelse og indsatser på alkohol- og rusmiddelområdet

Alkohol & Rusmiddelpolitik 2023-2027 består af fem temaer med i alt 15 tilhørende indsatsområder.

De fem temaer er:

1. Tværgående organisering af indsatser
2. Kommunens borgerrettede funktioner
3. Kommunens institutioner
4. Ansvarlig udskænkning og trygt natteliv
5. Rådgivning og behandling

Alle indsatser i handleplanen for Alkohol & Rusmiddelpolitik 2023- 2027 er godt i gang

For at opnå de politisk fastsatte måltal er der igangsat en række indsatser under Alkohol & Rusmiddelpolitik 2023-2027. Handleplanen er udarbejdet i 2023, og er efterfølgende opdateret

årligt i forbindelse med politisk behandling. Her fremhæves eksempler på indsatser, som forløber særligt vellykket:

- **Opioidindsats – national kampagne “Ungdom uden opioider” 2026**

Sundhedsstyrelsen har i 2025 og 2026 lanceret nationale kampagner om unge og opioider med materiale målrettet forældre og unge. Faxe Kommune formidler materialet via kommunens og Rusmiddelcentrets digitale kanaler med henvisning til information og rådgivning for forældre, fagpersoner samt fritids-, forenings- og kulturlivet.

SSP-styregruppen er den strategiske ledelsesgruppe i samarbejdet mellem skole, socialforvaltning og politi, som løbende følger udviklingen blandt børn og unge. På baggrund af den aktuelle vurdering fra SSP og politiet er der ikke konstateret behov for en lokal informationsindsats på skoleområdet. Hvis situationen ændrer sig, vil der blive iværksat relevante indsatser, herunder anvendelse af Sundhedsstyrelsens kampagnemateriale.

- **Dataunderstøttet forebyggelse i skole og SSP**

Ungeprofilundersøgelsen er en spørgeskemaundersøgelse om børn og unges sundhed, trivsel og hverdagsliv, som sammen med sundhedsdata anvendes som grundlag for kommunens forebyggende indsatser. På baggrund af data er det besluttet at styrke SSP's forældrefokus, herunder gennem obligatoriske oplæg om alkohol og debutalder på alle skoleafdelinger frem for en generel informationsindsats.

Administrationen har undersøgt, hvorvidt det er muligt at inkludere spørgsmål om kendskab og brug af opioider m.m. I Ungeprofilundersøgelsen jf. Socialudvalgets protokollering i august 2025 (Pkt. 78). Ifm. Ungeprofilundersøgelsen kan man åbne for forskellige pakker af spørgsmål fx om venner, familie, alkohol, kriminalitet osv. Der er også en pakke, der handler om hårde euforiserende stoffer. Administrationen vil ifm. næste Ungeprofilundersøgelse tilvælge denne pakke.

- **Behandling og tidlig indsats - UNG RUS**

UNG RUS er et tværgående samarbejde mellem SSP og Rusmiddelcentret, der skal sikre tidlig opsporing og sammenhængende indsatser for unge med rusmiddelproblematikker. Samarbejdet omfatter løbende sparring, videndeling og koordinering.

- **Tidlig forebyggelse i foreningslivet**

Fritids- og foreningslivet spiller en vigtig rolle i den tidlige forebyggelse af alkoholbrug blandt børn og unge. Der er i den forbindelse gennemført en inspirationsdag med Alkohol & Samfund samt foreningsworkshop i Haslev i projektet “Mere Fællesskab – Mindre Alkohol”.

Der er fortsat behov for fokus på unges alkohol- og rusmiddelvaner

Med afsæt i Faxe Kommunes Sundhedsprofil 2021 fastlagde det daværende Socialudvalg seks politiske mål for alkohol- og rusmiddelområdet. Målene omhandler nedbringelse af problematisk alkoholforbrug, rusdrikkeri, senere alkoholdebut for unge, alkohol- og stoffrie miljøer samt reduktion i unges brug af hash og andre euforiserende stoffer. Målene indgår som en del af Alkohol & Rusmiddelpolitik 2023-2027 og danner grundlag for den løbende politiske opfølgning. På baggrund af Sundhedsprofil 2025 fremlægges nedenfor status på de politiske mål. Sundhedsprofilen 2025 er vedlagt som bilag 3.

1. Andelen af borgere med problematisk alkoholforbrug er stabilt

Sundhedsprofil 2025 for Faxe Kommune viser, at 15,7 % af borgerne har et forbrug over 10 genstande ugentligt. Det ligger på niveau med 2021. Faxe Kommune ligger i den høje ende blandt kommunerne i Region Sjælland, men udviklingen er stabil. Det politisk fastsatte mål i Faxe Kommune for 2025 på 12 % er dog ikke nået.

2. Færre borgere rusdrikker – men tendensen er stigende blandt unge

Andelen, der drikker mere end fire genstande ved samme lejlighed (rusdrikker) mindst ugentligt, er i Sundhedsprofil 2025 for Faxe Kommune opgjort til 6,9 %. I 2021 var det 8,7 %. Andelen er dermed faldet, og det politisk fastsatte mål i Faxe Kommune på 7,5 % er nået. Der er dog et særligt behov for opmærksomhed på de unge, da knap 20 % af de 16-24-årige i regionen har et forbrug præget af rusdrikkeri i 2025. Det er en markant stigning fra 2021, hvor 13,1 % af de unge i regionen havde et forbrug præget af rusdrikkeri.

3. Unge har fortsat tidlig debut med alkohol

Sundhedsprofil 2025 for Faxe Kommune indeholder ikke data, der gør det muligt at vurdere, om det politisk fastsatte mål i Faxe Kommune om en senere alkoholdebut blandt unge er nået. Sundhedsprofilen viser dog, at gennemsnitsalderen for alkoholdebut fortsat ligger mellem 14 og 15 år for størstedelen af de adspurgte unge og yngre voksne. Der er dermed ikke tegn på, at alkoholdebuten er blevet senere, som det politiske mål tilsigtede.

4. Fortsat behov for at styrke alkohol- og stoffrie miljøer

I Faxe Kommune er der igangsat en række indsatser, der styrker rammen om alkohol- og stoffrie miljøer, herunder i skoler, dagtilbud og kommunale institutioner samt i samarbejdet med foreningslivet. Samtidig er der et øget fokus på at understøtte fælles normer og aftaler i de miljøer, hvor unge færdes. Det kan ikke vurderes, om målet er opfyldt, da Sundhedsprofil 2025 ikke indeholder data om udviklingen i alkohol- og stoffrie miljøer. Målet kan derfor ikke følges direkte, men status på handleplanens indsatser viser, at der fortsat er behov for at styrke de forebyggende miljøer på tværs af kommunens områder og civilsamfundet.

5. Unges debut med euforiserende stoffer er uændret

Sundhedsprofil 2025 viser, at brugen af hash og andre euforiserende stoffer overordnet set er stabilt på regionalt niveau og uden tegn på en markant nedgang i de seneste

målinger. I Faxe Kommune havde 2,1 % prøvet hash inden for den seneste måned. Det kan ikke vurderes, om målet er opfyldt, da Sundhedsprofil 2025 ikke giver grundlag for at vurdere udviklingen i debutalderen.

Socialudvalget behandler den årlige opfølgning på Alkohol & Rusmiddelpolitik 2023-2027 den 17. august efter RUS-koordinationsgruppens møde.

Ændringer til handleplanen

RUS-koordinationsgruppens årlige møde afholdes i forbindelse med Socialudvalgets møde. Relevante fagpersoner fra bl.a. skoler inviteres med, så RUS-koordinationsgruppen får lejlighed til at drøfte de forskellige indsatser sammen med de relevante fagpersoner. Dermed har RUS-koordinationsgruppen mulighed for at komme med input til arbejdet med indsatserne og eventuelle forslag til ændringer i handleplan for indsatser jf. Alkohol & Rusmiddelpolitik 2023-2027, som Socialudvalget kan drøfte ifm. behandling af punket.

Økonomiske konsekvenser

Ingen bevillingsmæssige konsekvenser.

Sagen afgøres af

RUS-koordinationsgruppen.